

ถวัลย์ เทียนทอง. (2564). การจัดการองค์การด้านการซ่อมบำรุงอากาศยานของอุตสาหกรรมการบินพาณิชย์ไทย. บริหารธุรกิจดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ. อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ธีรธนิษฐ์ ศิริโวหาร รศ.ดร.กันต์ฤทัย คลังพล

### บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการองค์การด้านการซ่อมบำรุงอากาศยานของอุตสาหกรรมการบินพาณิชย์ไทย 2) พัฒนารูปแบบ และ 3) ประเมินรูปแบบการจัดการองค์การด้านการซ่อมบำรุงอากาศยานของอุตสาหกรรมการบินพาณิชย์ไทย การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะแรก ศึกษาองค์ประกอบที่สำคัญ ใช้การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการซ่อมบำรุงอากาศยาน จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ระยะที่สอง พัฒนารูปแบบ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน ได้แก่ ผู้ปฏิบัติการซ่อมบำรุงรักษาอากาศยานของ 8 สายการบินหลักในประเทศไทย จำนวน 600 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง และระยะที่สาม ประเมินรูปแบบ ใช้การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการซ่อมบำรุงอากาศยาน ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎระเบียบ นโยบายการซ่อมบำรุงอากาศยาน ผู้บริหารสมาคมช่างอากาศยาน ผู้บริหารสายการบินที่ดูแลด้านการซ่อมบำรุงอากาศยาน ผู้บริหารสายการบินในสายงานอื่น ๆ และนักวิชาการในสาขาที่เกี่ยวข้อง รวมจำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสนทนากลุ่ม และแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการองค์การด้านการซ่อมบำรุงอากาศยานของอุตสาหกรรมการบินพาณิชย์ไทย แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ 23 ปัจจัย ได้แก่ (1) การบริหารจัดการองค์การรวม 5 ปัจจัย (2) ทรัพยากรรวม 8 ปัจจัย (3) บริบทและสภาพแวดล้อมรวม 6 ปัจจัย และ (4) การบริหารจัดการองค์การด้านการซ่อมบำรุงอากาศยานรวม 4 ปัจจัย 2) รูปแบบการจัดการองค์การด้านการซ่อมบำรุงอากาศยานของอุตสาหกรรมการบินพาณิชย์ไทย ภายหลังจากวิเคราะห์องค์ประกอบ (EFA) จำแนกได้เป็น 4 องค์ประกอบ 17 ปัจจัย ได้แก่ (1) บริบทและสภาพแวดล้อมรวม 6 ปัจจัย (2) การจัดการองค์การรวม 3 ปัจจัย (3) ทรัพยากรรวม 5 ปัจจัย และ (4) การบริหารจัดการองค์การด้านการซ่อมบำรุงอากาศยานรวม 3 ปัจจัย ตามลำดับ ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่า  $\text{Chi-Square} = 54.043$ ,  $P\text{-value} = 0.167$ ,  $df. = 45$ ,  $CFI = 0.999$ ,  $GFI = 0.990$ ,  $AGFI = 0.965$ ,  $RMR = 0.007$  และ  $RMSEA = 0.018$  และ 3) รูปแบบการจัดการองค์การด้านการซ่อมบำรุงอากาศยานของอุตสาหกรรมการบินพาณิชย์ไทยได้รับการยืนยันคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิใน 4 ด้าน เรียงตามลำดับ ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม ความถูกต้อง และความเป็นไปได้ ซึ่งมีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (4.63)

องค์ความรู้หรือนวัตกรรมที่ได้จากการวิจัย คือ รูปแบบการบริหารจัดการองค์การด้านการซ่อมบำรุงอากาศยานการบินพาณิชย์ไทย ประกอบด้วย Context and environment, Organization management, Resource, and Aircraft maintenance organization management (CORA Model) ซึ่งเป็นแนวคิดในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย และสอดคล้องกับบริบทของธุรกิจศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยานของอุตสาหกรรมการบินพาณิชย์ไทย

**คำสำคัญ :** การจัดการองค์การ การซ่อมบำรุงอากาศยาน อุตสาหกรรมการบินพาณิชย์ไทย

Tawan Thianthong. (2021). Management of Aircraft Maintenance Organizations in the Thai Commercial Aviation Industry. Doctor of Business Administration (Business Administration). Advisors: Asst. Prof. Dr.Theathanick Siriwoharn, Assoc. Prof. Dr.Kanreutai Klangphahol

#### ABSTRACT

This mixed-method research aimed to 1) study the key components of the management of aircraft maintenance organizations in the Thai commercial aviation industry, 2) develop a management model, and 3) evaluate the quality of the management model of aircraft maintenance organizations in the Thai commercial aviation industry. The research was divided into three phases. The first phase was to study the key components from in-depth interviews of fourteen experts with experience in aircraft maintenance sectors who were chosen by purposive sampling. The tool used in this phase was structured in-depth interviews. The second phase was to develop a model based on data collected from five-point-scale questionnaires administered to 600 aircraft maintenance engineer from eight airlines of Thailand who were selected from stratified sampling. The statistics used for data analysis in this phase was frequency, percentage, mean, standard deviation, exploratory factor analysis, confirmatory factor analysis, and structural equation modeling. The third phase was to evaluate the model from 24 experts specialized in aircraft maintenance, law and regulations, aircraft maintenance policies, association administration, aircraft maintenance administration, other kinds of administration, and some other related fields, all of whom were purposively selected. The tools used for data collection in this phase were focus group interviews and questionnaires.

The results were as follows: 1) There were four essential components and 23 factors of aircraft maintenance organization management of the Thai commercial aviation industry, including (1) five factors of organization management, (2) eight factors of resources, (3) six factors of context and environment, and (4) four factors of aircraft maintenance management. 2) The management model of aircraft maintenance organizations in the Thai commercial aviation industry after an exploratory factor analysis (EFA) was conducted could be classified into four components and 17 factors, including (1) six factors of context and environment, (2) three factors of organization management, (3) five factors of resources, and (4) three factors of aircraft maintenance organization management, which were consistent with the empirical data (Chi-Square = 54.043, P-value = 0.167, df. = 45, CFI = 0.999, GFI = 0.990, AGFI = 0.965, RMR = 0.007 and RMSEA = 0.018). 3) The management model of aircraft maintenance organizations in the Thai commercial aviation industry was verified by qualified personnel in four aspects, including usefulness, suitability, accuracy, and feasibility. The overall quality was at the highest level (4.63).

The knowledge or innovation derived from this research is the management model of aircraft maintenance organizations in the Thai commercial aviation industry, which consists of context and environment, organization management, resource, and aircraft maintenance organization management model (CORA model), which is a management concept that is efficient, modern, and consistent with the context of the central business aircraft maintenance of the Thai commercial aviation industry.

**Keywords:** Organization Management, Aircraft Maintenance, Thai Commercial Aviation Industry